

the rights, freedoms and interests of a child; generally obligation and imperative character of administrative law norms make it possible to realize the state policy concerning children clearly and strictly. Realization of administrative law norms is guaranteed and secured by the power of the state influence up to compulsion; norms of administrative law are the norms-guarantees of mutual rights and duties realization between a child and the state.

Keywords: children rights, a child status, child interests, administration, legal protection, family policy.

УДК 349.41

Н. І. КРАСЮК,

здобувач кафедри загальноправових дисциплін

факультету права та масових комунікацій

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Досліджено місце Державного агентства земельних ресурсів у системі органів виконавчої влади України. На підставі аналізу чинного законодавства визначено поняття адміністративно-правового статусу Державного агентства земельних ресурсів та проаналізовано його складові елементи.

Ключові слова: органи виконавчої влади, Державне агентство земельних ресурсів України, адміністративно-правовий статус, система.

Діяльність держави щодо регулювання порядку використання земельних ресурсів та розпорядження ними потребує належного нормативного та організаційного впорядкування. Важливу роль у цьому процесі мають відігравати державні інституції, які від її імені здійснюють реалізацію державної політики в цій сфері. Звичайно, що у сфері державного управління такими органами є органи виконавчої влади, особливості організації та безпосередньої діяльності яких є предметом вивчення науки адміністративного права.

Відомо, що земельні відносини як суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження землею потребують спеціального адміністративно-правового механізму регулювання. Крім того, для їх належної оптимізації потрібні окремі органи виконавчої влади, які мають відповідати за цей напрям державної діяльності. Провідне місце серед таких установ займає Державне агентство земельних ресурсів як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.

Проблемам діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, як суб'єктів земельних відносин було присвячено роботи Л. В. Мілімка, О. О. Погрібного, В. Д. Сидора, В. І. Строканя, В. Д. Швеця, М. В. Шульги та інших [1–6]. Проте проведений аналіз джерел дає змогу говорити про відсутність спеціальних досліджень, які присвячені аналізу особливостей адміністративно-правового статусу Державного агентства земельних ресурсів, а роботи зазначених науковців переважно стосуються або окремих питань статусу суб'єктів земельних відносин, або дослідження нормативного забезпечення їх діяльності.

Отже, метою статті є дослідження адміністративно-правового статусу Державного агентства земельних ресурсів України як провідного суб'єкта реалізації державної політики у сфері земельних відносин.

Отже, метою статті є дослідження адміністративно-правового статусу Державного агентства земельних ресурсів України як провідного суб'єкта реалізації державної політики у сфері земельних відносин.

Державне агентство земельних ресурсів України було утворено на базі Державного комітету України із земельних ресурсів із одночасним спрямуванням та координацією діяльності через міністра аграрної політики та продовольства України [7].

Міністр аграрної політики та продовольства України спрямовує та координує діяльність Державного агентства земельних ресурсів України, в тому числі:

- формує державну політику у відповідній сфері та контролює її реалізацію агентством;
- погоджує та подає на розгляд Кабінету Міністрів України розроблені агентством проекти законів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України;
- визначає пріоритетні напрями роботи агентства, а також шляхи виконання покладених на нього завдань, затверджує плани їх роботи [8].

Відповідно до положення про Державне агентство земельних ресурсів України воно визначається як центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів та топографо-геодезичної і картографічної діяльності, що входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері земельних відносин та топографо-геодезичної і картографічної діяльності. Основними його завданнями є:

- реалізація державної політики у сфері земельних відносин та топографо-геодезичної і картографічної діяльності;
- внесення Міністрові пропозицій щодо формування державної політики у сфері земельних відносин та топографо-геодезичної і картографічної діяльності [9].

На підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що Державне агентство земельних ресурсів України є органом виконавчої влади, що здійснює управлінську діяльність у сфері земельних відносин, а отже, є учасником адміністративно-правових відносин, що виникають унаслідок такої діяльності і які врегульовані, здебільшого, нормами адміністративного права як суспільні відносини, що пов'язані з діяльністю органів виконавчої влади.

Це можна підтвердити думкою Ю. П. Битяка, який зазначив, що у процесі управління виникають організаційні зв'язки між учасниками цих відносин, багато з яких потребують правового регулювання. Таке регулювання здійснюють за допомогою адміністративно-правових норм і таким чином перетворюють їх у адміністративно-правові відносини [10, с. 50].

Особливістю адміністративно-правових відносин, учасниками яких є Державне агентство земельних ресурсів України, є те, що воно в них обов'язково виступає від імені держави, чим реалізує публічний інтерес. У вказаних відносинах втілюється в життя державна політика в галузі земельних ресурсів, крім того, такі відносини виникають за його ініціативою і часто є відносинами влади-підпорядкування.

Надалі доцільно буде дослідити особливості адміністративно-правового статусу Державного агентства земельних ресурсів України. Це поняття охоплює комплекс конкретно визначених суб'єктивних прав і обов'язків, які закріплені за відповідним суб'єктом нормами адміністративного права. Тобто необхідною ознакою набуття адміністративно-правового статусу є наявність конкретних суб'єктивних прав і обов'язків, які реалізуються цією особою як в адміністративних правовідносинах, так і поза ними [11].

На думку Д. М. Павлова, адміністративно-правовий статус органу виконавчої влади передбачає норми щодо цілей, завдань, функцій та принципів діяльності; норми, що регламентують порядок створення, реорганізації та ліквідації, структуру, підпорядкованість органу, та норми, які визначають його повноваження [12, с. 38].

Російський вчений А. П. Альохін в адміністративно-правовому статусі державних колективних суб'єктів виділяє три блоки:

- цільовий;
- структурно-організаційний;
- компетенційний.

Перший елемент – юридично закріплені цілі, завдання та функції. У загальному плані його мету можна розуміти як забезпечення певної соціальної потреби, а в положеннях, статутах та інших правових актах мета конкретизується в переліку завдань та виконуваних функцій.

До другого компонента входить нормативне регулювання порядку утворення, легалізації, реорганізації, ліквідації суб'єктів, їх підпорядкованості і передачі з ведення одних організацій у підпорядкування інших, встановлення та зміни їх організаційних структур, право на організаційне самовизначення тощо.

Компетенція є третьою і основною частиною правового статусу державних колективних суб'єктів права і складається із сукупності владних повноважень щодо певних предметів відання. Її перший елемент включає обов'язки і права, пов'язані зі здійсненням влади, участю у владних відносинах, у тому числі і право видавати певні акти. Другий елемент компетенції – підвідомчість, правове закріплення кола об'єктів, предметів, справ, на які поширюються владні повноваження [13, с. 177–178].

Схоже визначення дає О. П. Коренєв: «Адміністративно-правовий статус органу виконавчої влади визначається також його конкретним призначенням, місцем і роллю в системі управління. Компетенція органу виконавчої влади, що обумовлена законодавчим або іншим нормативним актом, включає: завдання органу, його функції, тобто напрями діяльності, обов'язки і права, відповідальність, форми і методи діяльності та структуру органу [14, с. 82–83].

А ось С. Г. Стеценко визначає адміністративно-правовий статус як сукупність прав, обов'язків та гарантій їх реалізації, закріплених у нормах адміністративного права. В основі адміністративно-правового статусу лежить адміністративна правосуб'єктність. Слід наголосити,

що кожний суб'єкт адміністративного права має свій варіант притаманного йому адміністративно-правового статусу [15, с. 90].

Отже, адміністративно-правовий статус Державного агентства земельних ресурсів України – це комплекс (сукупність) предметів відання, прав, обов'язків та гарантій їх реалізації, що закріплені у чинному законодавстві України, які дозволяють цьому органу бути учасником адміністративних правовідносин.

Засновуючись на трьохелементній структурі адміністративно-правового статусу, яку ми навели вище, маємо сказати, що цільовий елемент адміністративно-правового статусу Державного агентства земельних ресурсів закріплений у ст. 1–3 Положення про нього, ст. 15 Земельного кодексу України, у ст. 5 Закону України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність». Основні функції (напрями діяльності агентства) закріплені відповідно до його структури (як територіальної, так і функціональної). Ці напрями можна згрупувати таким чином:

1. Ліцензування та сертифікація. Агентство видає кваліфікаційний сертифікат інженера-землевпорядника безоплатно за добровільним зверненням без складання кваліфікаційних іспитів інженерам-землевпорядникам, які працюють у складі суб'єктів господарювання, що отримали ліцензії на проведення робіт із землеустрою, та призначені відповідальними за якість робіт, які ліцензуються, та особам, котрі перебувають на державній службі та мають стаж служби у державних органах земельних ресурсів понад три роки.

2. Грошова оцінка земель. Агентство проводить організацію професійної підготовки оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок.

3. Геодезія та картографія. Державне агентство земельних ресурсів України бере активну участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності. На нього покладено завдання щодо організації та координації топографо-геодезичної і картографічної діяльності відповідних структурних підрозділів та установ, здійснення науково-технічної політики та методичного керівництва у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності тощо [16].

4. Кадастр і реєстрація. З прийняттям Закону України «Про державний земельний кадастр» та завдяки зусиллям фахівців агентства, а також його територіальних органів та Центру державного земельного кадастру в Україні за-

працювала Національна кадастрова система (НКС) [17].

5. Експертиза. Агентство забезпечує проведення державної експертизи землевпорядної документації. Фахівці досліджують, перевіряють, аналізують та оцінюють об'єкти експертизи на предмет їх відповідності вимогам законодавства, встановленим стандартам, нормам і правилам, а також готують обґрунтовані висновки для прийняття рішень щодо об'єктів експертизи.

6. Землеустрій та охорона земель. Агентство забезпечує раціональне використання та охорону земель, створення сприятливого екологічного середовища та поліпшення природних ландшафтів та забезпечує збереження та відтворення земельних ресурсів, екологічної цінності природних і набутих якостей земель [18].

7. Адміністративні послуги. Агентство та його територіальні органи надають платні та безоплатні адміністративні послуги. Умовно зазначені послуги можна поділити на такі блоки: послуги з унесення інформації до бази даних Державного земельного кадастру (державна реєстрація земельних ділянок, обмежень у використанні земель); видача з бази даних витягів та довідок (витяг з Державного земельного кадастру про земельні ділянки, обмеження у використанні земель, довідка, що містить узагальнену інформацію про землі, вкопіювання з кадастрової карти); інші послуги (проведення державної експертизи, видача ліцензій та ін.).

8. Розпорядження с/г землями державної власності. З 1 січня 2013 року центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин та його територіальні органи передають у власність або у користування земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності.

У другий компонент адміністративно-правового статусу Державного агентства земельних ресурсів уходить нормативне регулювання його порядку утворення, реорганізації, ліквідації, підпорядкованості, становлення та зміни їх організаційних структур, право на організаційне самовизначення, організація внутрішньої роботи, взаємодії з іншими органами тощо.

Серед нормативних актів, які регулюють зазначені питання, можна відмітити закон України «Про Кабінет Міністрів України», відповідно до норм якого Кабінет Міністрів України утворює, реорганізовує і ліквідує міністерства та інші центральні органи виконавчої влади відповідно до закону в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на

утримання органів виконавчої влади, затверджує положення про зазначені органи.

Кабінет Міністрів України призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Прем'єр-міністра України:

– керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України;

– перших заступників і заступників керівників інших центральних органів виконавчої влади [19].

Відповідно до ст. 14 Положення про Державне агентство земельних ресурсів структура його центрального апарату затверджується Головою агентства за погодженням із Міністром. Штатний розпис, кошторис затверджуються Головою агентства за погодженням із Міністерством фінансів України.

Державне агентство земельних ресурсів України є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Державної казначейської служби України.

Інші елементи статусу, відповідно до організаційно-структурного компонента, виражені у нормативних актах Кабінету Міністрів України щодо сфер управління Державного агентства земельних ресурсів, структури його територіальних підрозділів [20; 21], нормативних актах Міністерства аграрної політики та продовольства України щодо внутрішньої структури агентства та порядку його взаємодії з іншими підрозділами міністерства [22; 23].

Компетенція є третьою і основною частиною адміністративно-правового статусу Державного агентства земельних ресурсів і складається з сукупності владних повноважень щодо певних предметів відання. Так, Державне агентство земельних ресурсів України відповідно до покладених на нього завдань:

1) розробляє та подає для затвердження міністру аграрної політики та продовольства України план заходів щодо реалізації основних напрямів та стратегічних цілей діяльності агентства;

2) вносить у встановленому порядку пропозиції щодо розпорядження землями державної та комунальної власності, встановлення меж області, району, міста, району в місті, села і селища, регулювання земельних відносин;

3) бере участь у розробленні та виконанні державних, галузевих, регіональних та місцевих програм із питань регулювання земельних відносин, раціонального використання земель,

їх відтворення та охорони, встановлення меж області, району, міста, району в місті, села і селища, у проведенні моніторингу земель, територіальному плануванні, впровадженні географічних інформаційних систем, здійсненні топографо-геодезичної і картографічної діяльності;

4) видає витяги з технічної документації про нормативну грошову оцінку земельних ділянок та надає інші адміністративні послуги відповідно до законодавства;

5) передає відповідно до закону безпосередньо або через визначені в установленому порядку територіальні органи земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності у власність або в користування для всіх потреб;

6) здійснює у порядку, встановленому міністром аграрної політики та продовольства України, організацію проведення робіт, пов'язаних із реалізацією земельної реформи;

7) розробляє в установленому законодавством порядку проекти нормативно-технічних документів, державних стандартів, норм і правил;

8) здійснює землеустрій відповідно до Закону України «Про землеустрій», у тому числі забезпечує проведення державної інвентаризації земель;

9) забезпечує науково-експертне, аналітичне, інформаційне та методичне проведення землепорядних, землеоціночних робіт, пов'язаних із земельними торгами, вживає організаційних заходів щодо проведення земельних торгів та забезпечує здійснення підготовки ліцитаторів;

10) проводить відповідно до законодавства моніторинг земель та охорону земель;

11) здійснює ведення і адміністрування державного земельного кадастру та отримує інформацію про відведення земельних ділянок тощо.

Державне агентство земельних ресурсів України має право:

1) залучати до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань учених і фахівців (за їх згодою), працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади;

2) одержувати інформацію, документи і матеріали від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності та їх посадових осіб;

3) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, у тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами;

4) представляти Міністерство аграрної політики та продовольства України за його дорученням у міжнародних організаціях та під час укладення міжнародних договорів [9].

Проведене нами дослідження дозволяє зробити деякі **висновки** та узагальнення.

Державне агентство земельних ресурсів є суб'єктом адміністративного права – центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Міністерством аграрної політики та продовольства України.

Адміністративно-правовий статус Державного агентства земельних ресурсів характеризується тим, що воно є безпосереднім суб'єктом із реалізації державної політики у сфері земельних відносин та топографо-геодезичної і картографічної діяльності.

У структурі адміністративно-правового статусу агентства можна виділити три основних елементи: цільовий, структурно-організаційний та компетенційний. Особливістю статусу є те, що у Державного агентства земельних ресурсів України є більше семи основних напрямів діяльності, про які ми говорили вище, а отже, його компетенційний елемент є багатовекторним утворенням і складається із сукупності владних повноважень щодо певних предметів відання агентства. По-перше, включає обов'язки і права, пов'язані зі здійсненням влади у сфері земельних відносин, участю у владних відносинах, у тому числі і право видавати певні акти (накази, розпорядження). По-друге, власне підвідомчість, правове закріплення кола об'єктів, предметів, справ, на які поширюються владні повноваження агентства.

Наприклад, до повноважень агентства у сфері земельних відносин можна виділити:

– внесення в установленому порядку пропозицій щодо розпорядження землями державної та комунальної власності, встановлення меж області, району, міста, району в місті, села і селища, регулювання земельних відносин;

– участь у розробленні та виконанні державних, галузевих, регіональних та місцевих програм із питань регулювання земельних відносин, раціонального використання земель, їх відтворення та охорони;

– проведення відповідно до законодавства моніторингу земель та охорони земель;

– ведення та адміністрування Державного земельного кадастру;

– участь у державному регулюванні планування територій;

– проведення державної експертизи землепорядної документації;

– здійснення заходів щодо вдосконалення порядку ведення обліку і підготовки звітності з регулювання земельних відносин, використання та охорони земель, формування екомережі;

– розпорядження землями державної власності в межах, визначених Земельним Кодексом України.

На нашу думку, сьогодні існує потреба у вдосконаленні нормативної бази, що встановлює статус агентства. Так, Положення про нього затверджено указом Президента України від 08.04.2011 № 445/2011, натомість відповідно до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» саме Кабінет Міністрів України утворює, реорганізовує і ліквідує міністерства та інші центральні органи виконавчої влади відповідно до закону в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на утримання органів виконавчої влади, затверджує положення про зазначені органи. Отже, є потреба у перезатвердженні наявного положення «Про Державне агентство земельних ресурсів України».

Перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо аналіз адміністративно-правового статусу інших суб'єктів права, які є учасниками земельних відносин, що дасть змогу дослідити їх з точки зору системного підходу та сформулювати пропозиції щодо їх розбудови та оптимізації діяльності.

Список використаних джерел

1. Мілімко Л. В. Реформа центрального органу виконавчої влади у сфері земельних відносин / Л. В. Мілімко // Актуальні проблеми держави і права. – № 63. – 2012. – С. 111–116.
2. Земельне право України : підручник / за ред. О. О. Погрібного та І. І. Каракаша. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Київ : Істина, 2009. – 600 с.
3. Сидор В. Д. Державне регулювання земельних правовідносин в Україні / В. Д. Сидор // Науковий вісник Чернівецького університету. – Вип. 660. Правознавство. – 2013. – С. 92–96.
4. Строкань В. І. Органи місцевого самоврядування як суб'єкт земельних відносин / В. Строкань // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2010. – № 4 (7). – С. 296–303.
5. Швець В. Д. Органи державної влади України як суб'єкти земельних правовідносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Швець Віктор Дмитрович. – Київ, 2009. – 20 с.
6. Земельне право України : підручник / М. В. Шульга, Г. В. Анісімова, Н. О. Багай, А. П. Гетьман ; за ред. М. В. Шульги. – Київ : Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.

7. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : указ Президента України від 09.12.2010 № 1085/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010>.
8. Про Міністерство аграрної політики та продовольства України : указ Президента України від 23.04.2011 № 500/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500/2011/page>.
9. Про Державне агентство земельних ресурсів України : указ Президента України від 08.04.2011 № 445/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/445/2011>.
10. Адміністративне право України : підручник / [Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. В. Дьяченко та ін.] ; за ред. Ю. П. Битяка ; М-во освіти і науки України. – Київ : Юрінком Інтер, 2005. – 544 с.
11. Суб'єкти адміністративного права // Курс адміністративного права України : підручник [Електронний ресурс] / [В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух та ін.] ; за ред. В. В. Коваленка. – Київ : Юрінком Інтер, 2012. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1247071848186/pravo/subyekti_administrativnogo_prava.
12. Павлов Д. М. Адміністративне право: Загальна частина : конспект лекцій / Д. М. Павлов. – Київ : МАУП, 2007. – 136 с.
13. Алехин А. П. Административное право Российской Федерации : учебник / А. П. Алехин, А. А. Кармолицкий, Ю. М. Козлов ; под ред. А. П. Алехина. – М. : Зерцало-М, 2003. – 608 с.
14. Административное право России : учебник. Часть 1. Государственное управление и административное право / под ред. А. П. Коренева. – М. : Моск. акад. МВД России ; Щит, 2002. – 306 с.
15. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. Г. Стеценко. – Київ : Атіка, 2007. – 624 с.
16. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність : закон України від 23.12.1998 № 353-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 5–6. – Ст. 46.
17. Про Державний земельний кадастр : закон України від 07.07.2011 № 3613-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 8. – Ст. 61.
18. Про землеустрій : закон України від 22.05.2003 № 858-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 282.
19. Про Кабінет Міністрів України : закон України від 27.02.2014 № 794-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 13. – Ст. 222.
20. Про віднесення цілісних майнових комплексів державних підприємств до сфери управління Державного агентства земельних ресурсів : розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.05.2012 № 263-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2012-p>.
21. Про реорганізацію деяких територіальних органів Державного агентства земельних ресурсів України : постанова Кабінету Міністрів України від 10.04.2013 № 251 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/251-2013-p>.
22. Положення про Управління (Відділ) Державного агентства земельних ресурсів в місті : наказ М-ва аграр. політики та продовольства України від 10.05.2012 № 258 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/97f5Vc>.
23. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства аграрної політики та продовольства України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства України : наказ М-ва аграр. політики та продовольства України від 27.02.2012 № 86 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0415-12>.

Надійшла до редколегії 07.05.2014

КРАСЮК Н. И. НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСА ГОСУДАРСТВЕННОГО АГЕНТСТВА ЗЕМЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ УКРАИНЫ

Исследовано место Государственного агентства земельных ресурсов в системе органов исполнительной власти Украины. На основании анализа действующего законодательства определено понятие административно-правового статуса Государственного агентства земельных ресурсов и проанализированы его составляющие элементы.

Ключевые слова: органы исполнительной власти, Государственное агентство земельных ресурсов Украины, административно-правовой статус, система.

KRASIUK N. I. SOME ISSUES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE STATE AGENCY OF LAND RESOURCES OF UKRAINE

The objective of the paper is to study administrative and legal status of the State Agency of Land Resources of Ukraine as the leading entity of the state policy realization in the sphere of land relations.

The need to achieve the objective of the study is due to the fact that features of administrative and legal status of the State Agency of Land Resources have not been analyzed in scientific research on the problems of the state and local governments' activities as subjects of land relations. It actually determines the relevance of this problem's research.

It is concluded that the State Agency of Land Resources of Ukraine is the agency of executive power that carries out management activities in the sphere of land relations, and hence is a member of the administrative and legal relations arising from this activity and which are regulated mainly by the norms of administrative law as social relations related to the activity of executive agencies. It is found out that the administrative and legal status of the State Agency of Land Resources is characterized by the fact that it is the direct subject of the state policy's realization in the sphere of land relations, cartographic, topographic and geodesic activity. It is determined that the feature of the status is that there are more than seven main activities within the State Agency of Land Resources of Ukraine, and hence its competence element is multilevel formation and consists of a set of authorities on certain subjects of the agency.

Keywords: *agencies of executive power, State Agency of Land Resources of Ukraine, administrative and legal status, system.*

УДК 343.97:368.021

О. В. ЛІТВІНОВА,

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
докторант Харківського національного університету внутрішніх справ*

СУБ'ЄКТИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Предметом дослідження є діяльність суб'єктів громадського контролю у сфері страхової діяльності. Метою статті є розробка теоретичних засад механізму реалізації громадського контролю як різновиду контролю у сфері страхової діяльності. Досліджено склад суб'єктів громадського контролю, які вправі здійснювати контроль та нагляд у сфері страхової діяльності. Проаналізовано повноваження суб'єктів громадського контролю та механізм їх реалізації. Зроблено висновок, що громадський контроль у сфері страхової діяльності здійснюється недержавними суб'єктами з метою забезпечення відповідності страхової діяльності встановленим вимогам, а також з метою захисту прав та інтересів страховиків, страхувальників та вигодонабувачів.

Ключові слова: *контроль, нагляд, страхова діяльність; громадське об'єднання, споживачі.*

Як свідчить досвід нашої держави, набутий за останні декілька місяців, громадський контроль є дієвим інструментом впливу на процеси, які відбуваються у суспільстві. Зазвичай громадський контроль розглядають як засіб впливу на діяльність державної влади в цілому та окремих її ланок. Говорячи про контроль у сфері діяльності юридичних осіб приватного права, у сфері господарювання та в інших сферах суспільного життя, не пов'язаних із функціонуванням державних органів та установ, переважно ведуть мову про державний контроль. Водночас сучасний стан розвитку господарювання має тенденції до зменшення впливу держави на здійснення господарської діяльності, зменшення підстав та засобів втручання державних органів у діяльність суб'єктів господарювання. Такі тенденції є позитивними, такими, що відповідають європейським стандартам. Поряд з цим на фоні зменшення впливу держави у господарську діяльність вбачається актуальним підвищення ролі громадськості (громадських об'єднань, громадських спілок,

юридичних осіб приватного права, фізичних осіб) у контролі та нагляді за здійсненням окремих видів господарської діяльності. Особливо актуальними є питання здійснення громадського контролю у сфері страхової діяльності. Будучи частиною фінансового ринку України та маючи на меті забезпечення фінансової стабільності держави, юридичних і фізичних осіб, страхування в Україні повинно здійснюватись у чіткій відповідності до встановлених норм та правил. Вищенаведене свідчить про актуальність дослідження питання щодо суб'єктів громадського контролю у сфері страхової діяльності, їх компетенції та порядку здійснення контрольних-наглядових заходів.

Питанням, пов'язаним зі здійсненням громадського контролю в тій чи іншій сфері, присвячували свою увагу численні науковці. Так, теоретичне підґрунтя функціонування громадського контролю досліджували В. М. Гаращук, О. М. Музичук, С. Ф. Денисюк, С. М. Кушнір, А. С. Крупник та багато інших як відомих, так і науковців-початківців. Однак, незважаючи на